

Kokemuksia haastatteluaineiston keruusta ja analysoinnista osana tutkimustyötä

Sanna Lillbroända-Annala,

Åbo Akademi

&

Janne Lindstedt,

Turun yliopisto

17.11.2011

Taustaa

- Sanna: noin 60 haastattelua kansatieteen gradua ja väitöstutkimusta varten. Haastateltavina:
 - virkamiehet
 - puukaupunkien asukkaat
 - muut kapunkilaiset
- Janne: noin 50 haastattelua maantieteen gradua ja väitöskirjan ensimmäistä artikkelia varten. Haastateltavina:
 - matkailualan yrittäjät (gradu)
 - virka- ja luottamusmiehet (väitöskirjan 1. artikkeli)

Ennen haastattelua: aineistonkeruun valmistelu

- Valitaan haastattelun muoto
 - **Strukturoimaton:** vapaaseen keskusteluun pohjautuva haastattelu
 - **Puolistrukturoitu:** teemahaastattelu, jossa käytetään apuna kysymyslomaketta
 - **Strukturoitu:** lomakehaastattelu (kysymys +vastausvaihtoehdot)
- Valmistellaan kysymyslomake tutkimuskysymyksen pohjalta
- Tehdään lista haastateltavista ja sovitaan haastatteluajankohdat/-ja paikat
- Päätetään haastattelujen tallentamismuodosta: tallennin ja/tai muistiinpanot
- Testataan kysymysten ja kysymyslomakkeen toimivuus yhdellä tai useammalla ”koehenkilöllä”

Haastattelutilanteeseen valmistautuminen

- vinkkejä

- Varaa riittävästi aikaa haastattelun toteuttamiseen ja haastattelujen yhteensovittamiseen
- Testaa etukäteen tallentamisvälineiden toimivuus (ettei patterit/akku lopu kesken kaiken ja että mikki toimii)
- Jännittääkö? Hahmottele haastattelutilanteen alkuvaiheet mielessäsi etukäteen
- Jos mahdollista, kiinnitä haastattelutilanteen alussa huomiota istumajärjestykseen ja valitse mahdollisimman rauhallinen ja hiljainen paikka

Haastattelun aikana

- Luodaan ”pehmeä lasku” haastatteluun
- Varmistetaan haastattelun tallentuminen
- Annetaan haastateltavan puhua mahdollisimman paljon ilman väliintuloja
- Pyritään saamaan vastaus kaikkiin kysymyksiin
- Seurataan kysymyslistaa ja keskitytään keskustelun pitämiseen aihepiirissä
- Tehdään muistinpanoja
- Luodaan selkeä päätös haastattelulle

Haastattelun jälkeen

- Litteroidaan (kirjoitetaan puhtaaksi) haastattelutallenne mahdollisimman pian haastattelun jälkeen
- Arkistoidaan aineisto
- Ollaan yhteydessä haastateltavaan mahdollisten epäselvyyksien johdosta/lisäyksien tarpeessa
- Muistetaan haastateltavaa kiitoskortilla ym.